

TISOVSKÝ MESAČNÍK

www.tisovec.com

OBSAH

Uznesenia MZ
Clementisove dni
2015
Príbehy z vojny
Komentáre
Školy
Šport
Poznaj svoje mesto
Poézia
Jubilanti

CLEMENTISOVE DNI 2015

CLEMENTISOVE DNI 2015

Každoročne sa pri príležitosti spomienky na politika a spisovateľa Vladimíra Clementisa usporadúvajú v Tisovci spomienkové slávnosti na tohto nášho rodáka. Slávnosti začali už v piatok 18. septembra otvorením zrekonštruovanej expozície v jeho rodnom dome, v ktorom bola zároveň otvorená druhá časť výstavy venovanej jeho starému otcovi – botanikovi Václavovi Vranému. Václav Vraný tiež patrí k osobnostiam, ktorý síce v Tisovci pobudol len niekoľko posledných rokov svojho života, no nie malou

demokratického a humaného odkazu boja za národné

oslobodenie a boja proti fašizmu, za demokraciu a sociálnu spravodlivosť. **UZNANIE PRIMÁTORA MESTA** získala **Laura BOHÁČIKOVÁ** za výborný prospech a reprezentáciu Základnej školy Dr. Vladimíra Clementisa a mesta Tisovec v športových a vedomostných súťažiach. **CENA PRIMÁTORA MESTA** bola odovzdaná **MUDr. Milote BINDASOVEJ** pri príležitosti životného jubilea, za ľudský prístup, profesionálnu odbornosť a prikladnú zdravotnú starostlivosť o deti a mládež.

CENA MESTA putovala do rúk **Lýdie SVOBODOVEJ** za úspešnú reprezentáciu Slovenska a mesta Tisovec a získanie najvyššieho titulu v súťaži krásy na Miss Deaf World 2014. Zasadnutia sa okrem

iných zúčastnili aj hostia z partnerských miest – Ludgeřovice (ČR), Putnok (MR), Tautii Magheraus (Rumunsko). Kultúrny program pokračoval v evanjelickom kostole. Prítomných privítal pán farár Radoslav Naď. V hudobnom bloku sa postupne predstavili Mužský spevokol Dr. Sama Daxnera, ZUŠ Tisovec, ZUŠ Putnok, organista Aleš Jan Tománek z Ludgeřovic. Vrcholom koncertu bol recitál nevidiaceho speváka Maroša Banga, ktorého spevácke umenie bolo odmenené nielen potleskom ale i standing ovation. V sobotu 19. septembra si zúčastnení pripomenuli 113.

výročie narodenia a 63. výročie úmrtia Vlada Clementisa tradičným diaľkovým pochodom. Prvý pochod sa konal 18. septembra 1982 a tento rok to už bol 34. ročník. Z podujatia spomienky na Vladimíra Clementisa a samotného turistického pochodu Clementisovou cestou sa stala tradícia, na ktorú sa vracajú ľudia do Tisovca každý rok a takto si uctia tak významnú osobnosť akou bol Clementis a zároveň posilnia priateľské vzťahy, ktoré tu za tie roky medzi ľuďmi vznikli a naďalej vznikajú. Medzi účastníkmi nechýbali miestni turisti z Tisovca,

Pohorelej, Závadky nad Hronom, Brezna, Pohronskej Polhory, ale prišli i z Košíc, Bratislavy, Ludgeřovic, nechýbal ani Braňo Ondruš s priateľmi. Hoci ráno turistov ráno vystrašil mierny dážď, na sedle Burda už bolo krásne počasie a „horehronci“ podávali skvelý guláš. Dolinou Rimavy, ale aj inými trasami, turisti zostúpili do Tisovca, kde sprevádzaní slnečnými lúčmi položili vence k pomníku Dr. Vladimíra Clementisa a navštívili jeho rodný dom. Záver osláv patrilo ešte country skupine ASCALONA z Topoľčian, ale dážď nakoniec predsa len zvíťazil a koncert musel byť prerušený. K tohtoročným

oslavám pribudla aj malá novinka – členky Únie žien z Tisovca pripravili pred Základnou školou Dr. V. Clementisa jablkové hody – krásne vyzdobené stánky sa prehýbali pod všelijakými dobrotami z jablák a šikovné ruky a vlastné výrobky prezentovali ďalšie šikovné ženy: Mirka Kochanová, Eva Dolinajová, Kaja Krišková, Soňa Hrončeková a Ľubica Pinerová. **Mirka Kojnoková**

Nezabudneme

*Kam nás osud zaveje,
kde skončíme svoju púť?
Keby sme to vedeli,
báli by sme sa z miesta hnúť.*

*On tiež nevedel, no vo viere
práva,
okupanta hnal.
Netušil že krutá správa,
vyvolá v srdciach jeho
blízkych žiaľ.*

*V cudzej mu zemi zhaslo
slnko.
V mene slobody, ktorú
všetkým prial,
to najcennejšie svoj mladý
život dal.*

*Pre naše šťastie obetoval sám
seba.
Pripomínať si treba,
hrdinstvo jeho i jemu
podobných,
bez ktorých nebolo by rokov
slobodných.*

*Nezabudnúť na krv v boji
preliatu.
Ceniť si pokoj, mier.
Nedovoliť aby divá zver,
znova vtrhla v našu zem.*

*Nie v boji, ale v športe
a vedomostiach
sily si merať.
Zlu a jeho štvácom,
príležitosť nedať.*

*Vo vojne vždy nevinní hynú.
A tí čo hlavnú majú vinu,
v zákulisí ruky medlia si.
Tešiť sa, keď národ
s národom,
chytá sa za pasy.*

*Zapudíme zbrane láskou.
V tú on do poslednej chvíle
veril,
keď krvou spájal a čeril,
našu dávnu históriu.
Vďaka Ti rumunský básnik,
hrdina,
Ion Siugariu.*

Pri príležitosti podpisu zmluvy o spolupráci medzi mestami Tisovec a Tautii-Magheraus, bola báseň venovaná pamiatke na rumunského hrdinu a básnika Iona Siugariu, ktorý zahynul 1. februára 1945 pri oslobodzovaní Brezna.

Karol Hruška

mierou ovplyvnil život svojho vnuka Vladimíra, podnecoval v ňom lásku k prírode, k turistike. A zásluhou Vraného sa do dnešných dní zachovala zmapovaná vzácna flóra nášho mesta a okolia. Aj preto sa na podnet členov bývalej Komisie podnikateľskej, cestovného ruchu a regionálneho rozvoja Ing. Roberta Buchtu, Janky Rončákovskej, Dušana Kojnoka, či vtedajšej prednostky Ing. Kataríny Meškovej začala intenzívna spolupráca so Slovenským národným múzeom v Martine a Mgr. art. Dušanom Veverkom na vytvorení expozície hodnej tohto významného človeka. Slávnosti pokračovali v Obradnej sieni MsÚ slávnostným zasadnutím mestského

zastupiteľstva, na ktorom boli odovzdané nasledovné ocenenia: **POĎAKOVANIE** obyvateľom rumunského mesta **TAUTII MAGHERAUS** pri príležitosti 70. výročia oslobodenia Slovenska, za obeť životov rumunských vojakov padlých v II. svetovej vojne, za našu slobodu, pokoj a mier a **ZO SZPB TISOVEC** pri príležitosti 70. výročia oslobodenia Tisovca a Rimavskej Pily, za presadzovanie

UZNESENIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA 30.9.2015

Mestské zastupiteľstvo v Tisovci

s c h v a ľ u j e

-na základe výsledku verejného obstarávania Zmluvu o dielo medzi Mestom Tisovec, Nám.

Dr. V. Clementisa, Tisovec ako

objednávateľom a ESIN Construction, a. s.,

Tatranská 300/8, Považská Bystrica, ako

zhotoviteľom diela „Obnova verejného

osvetlenia v meste Tisovec“ za celkovú cenu

diela vo výške 492 173,98 EUR

-čerpanie finančných prostriedkov z fondu

rozvoja mesta, údržby budov a miestnych

komunikácií na zabezpečenie financovania

Zmluvy o dielo „Obnova verejného osvetlenia

v meste Tisovec“: Čiastku 23 127,12 EUR na

zabezpečenie financovania oprávnených

výdavkov. Čiastku 42 180,52 EUR na

zabezpečenie financovania neoprávnených

výdavkov

-žiadost' spoločnosti FOLK servis, s.r.o., so

sídlom Francisciho 807, Tisovec o ukončenie

nájomnej zmluvy na časť pozemku parcela

č. EKN 2433, evidovanej ako ostatné plochy

o celkovej výmere 8 m2 dohodou zmluvných

strán k 30.09.2015

-zverejnenie zámeru mesta prenajať

nehnutelný majetok, a to:časť pozemku

parc. č. EKN 2433, evidovaná ako ostatné

plochy o celkovej výmere 8m2

z dôvodu hodného osobitného zreteľa

v zmysle §9a, ods. 9 písm. c) Zákona č.

138/1991 Zb. o majetku obcí v znení

neskorších predpisov a v zmysle §12, ods. 4

písm. c) Zásad hospodárenia a nakladania

s majetkom mesta Tisovec. Dôvodom

prenájmu nehnuteľného majetku je záujem

Marcely MÁNIOVEJ, bytom Daxnerova 761,

Tisovec prevádzkovať novinový stánok, ktorý

je umiestnený na uvedenom pozemku

-zverejnenie zámeru mesta prenajať

nehnutelný majetok, a to:pozemok parcela

č. CKN 7255/3, evidovaná ako zastavané

plochy a nádvoria o celkovej výmere 396 m2

a pozemok parcela č. CKN 7255/7,

evidovaná ako záhrady o celkovej výmere

372 m2 z dôvodu hodného osobitného

zreteľa v zmysle §9a, ods. 9 písm. c) Zákona

č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení

neskorších predpisov a v zmysle §12, ods. 4

písm. c) Zásad hospodárenia a nakladania

s majetkom mesta Tisovec. Dôvodom

prenájmu nehnuteľného majetku je záujem

Anny ŠTULAJTEROVEJ, bytom

Hviezdoslavova 409, Tisovec starať sa

o predmetné pozemky, ktoré susedia s jej

nehnutelnosťou

-zrušenie uznesenia Mestského

zastupiteľstva v Tisovci č. 158/2015 zo dňa

25.08.2015

-vydanie súhlasu na prevádzkovanie

stávkovej kancelárie na adrese Štefániková 626,

Tisovec pre spoločnosť TIPSPORT SK, a. s., J.

Kalinčiaka 14, Žilina

-vydanie súhlasu na prevádzkovanie stávkovej

kancelárie na adrese Daxnerova 957, Tisovec

pre spoločnosť VICTORY TIP, s. r. o., Kollárova

7, Trnava

-vydanie súhlasu na prevádzkovanie stávkovej

kancelárie na adrese Partizánska 154, Tisovec

pre spoločnosť FORTUNA SK, a. s., Einsteinova

23, Bratislava

-zverejnenie zámeru mesta prenajať nebytové

priestory vo vlastníctve mesta Tisovec, vedené

na LV č. 1354, a to: stavbu skladu (stavba je

národnou kultúrnou pamiatkou) súpisné číslo

1566 na parcele číslo CKN 8368 o výmere 203

m2, stavbu útulne súpisné číslo 1567 na

parcele číslo CKN 8363 o výmere 64 m2.

Z dôvodu hodného osobitného zreteľa v zmysle

§9a, ods. 9 písm. c) Zákona č. 138/1991 Zb.

o majetku obcí v znení neskorších predpisov

a v zmysle §12, ods. 4 písm. c) Zásad

hospodárenia a nakladania s majetkom mesta

Tisovec. Dôvodom prenájmu nehnuteľného

majetku je záujem spoločnosti KUK, s.r.o.,

Penzión a reštaurácia Kôlnička, so sídlom

ul. Daxnerova 770, Tisovec poskytovať verejno-

prospešné služby v predmetných

nehnutelnostiach

-Rozpočtové opatrenie č. 3 Mesta Tisovec

-dodatok č. 3 k nájomnej zmluve na prenájom

časti nehnuteľnosti – RD na ulici Daxnerovej

súpisné číslo 657 v Tisovci, vedenej na LV č.

1354 (vlastník Mesto Tisovec) pre Vladimíra

MIKULAJČIKA, bytom Daxnerova 665, 980 61

Tisovec. Predmetom dodatku č. 3 je zmena čl.

III. nájomnej zmluvy, ktorá sa dopĺňa vetou

nasledovného znenia:„Doba prenájmu sa

predlžuje o ďalšie 3 mesiace, t. j. do

30.11.2015.“Ostatné články zmluvy ostávajú

v pôvodnom znení.

-zaradenie do návrhu LVI. PORADOVNÍKA na

pridelenie voľných bytov v 30 b.j. na ul.

Jesenského 1470 v Tisovci nasledovných

uchádzačov: Emiliu FERENČIKOVÚ – dvojizbový

byt, Luciu ŠANTOVÚ – dvojizbový byt,

alternatíva trojizbový byt

-členov Komisie mestského zastupiteľstva pre

vybavovanie sťažností v nasledovnom

zložení:Mgr. Irena MILECOVÁ, Mgr. Ľubomír

BAGAČKA, Róbert BOHÁČIK, Mgr. Marta

SVOBODOVÁ ako náhradník

-odkúpenie nehnuteľností do majetku mesta

Tisovec, a to

- stavbu drevárne súpisné číslo 616 na

parcele číslo CKN 2755

- stavbu rodinného domu súpisné číslo 660

na parcele číslo CKN 2762

- pozemok parcelné číslo CKN 2755

evidovaný ako zastavané plochy a nádvoria

o celkovej výmere 22 m2 v celosti

- pozemok parcelné číslo CKN 2756

evidovaný ako záhrady o celkovej výmere

91 m2 v celosti

- pozemok parcelné číslo CKN 2762

evidovaný ako zastavané plochy

a nádvoria o celkovej výmere 97 m2

v celosti

- pozemok parcelné číslo CKN 2765

evidovaný ako zastavané plochy

a nádvoria o celkovej výmere 859 m2

v podiele 3/20, za celkovú vydraženú

sumu 5 800 Eur zo dňa 21.09.2015,

ktorých vlastníkom je Vladimír Strelník,

rod. Strelník a Magdaléna Strelníková, rod.

Muráriková, bytom Daxnerova 660,

Tisovec.

berie na vedomie

-informáciu k projektu „Obnova verejného

osvetlenia v meste Tisovec“

-poskytnutie nenávratného finančného

príspevku poskytovateľom pomoci vo výške

439 415,33 EUR

-správu o výsledku kontroly čerpania

finančných prostriedkov na investičné akcie

mesta za rok 2014

-správu o výsledku kontroly hospodárenia

Združenia Tisovské evanjelické gymnázium

za rok 2014

n e s c h v a ľ u j e

-vydanie súhlasného stanoviska k umiestneniu

zariadení používaných pri prevádzkovaní

videohier na obdobie od 01.01.2016 do

31.12.2016 v priestore prevádzkarne CAFFÉ

DARJAN, so sídlom na ul. Jozeffyho č. 2,

Tisovec pre spoločnosť Slovenské lotérie, a.s.,

Stará Vajnorská č. 11, Bratislava

Mestské zastupiteľstvo v Tisovci

rešpektujúc ust. čl. XVI. ods. 1 Zakladateľskej

listiny obchodnej spoločnosti Služby mesta

Tisovec, s. r. o.

A) berie na vedomie

-žiadost' Róberta BOHÁČIKA o zrušenie

členstva v Dozornej rade spoločnosti Služby

mesta Tisovec, s.r.o., k 30.09.2015

B) navrhuje a súhlasí,

-aby Valné zhromaždenie obchodnej

spoločnosti Služby mesta Tisovec, s.r.o.,

odvolalo k 30.09.2015 z členstva v Dozornej

rade Róberta BOHÁČIKA a vymenovalo za

člena Dozornej rady nasledovného poslancu

mestského zastupiteľstva:Mgr. Ľubomíra

BAGAČKU

s ú h l a s í

s postupom primátora pri výkone dražby

s dátumom konania 21.09.2015 dražobníkom

WEMOVE INVESTMENT, a.s., so sídlom

Vojtecha Tvrdého 793/21, Žilina

Žiadame záujemcov o jedinečný koncert
KOLLÁROVCI – Môj život je muzika,

ktorý sa uskutoční dňa 18.10.2015

v kinosále MsKS v Tisovci,

aby si zakúpili vstupenky v knižnici, alebo

v MsKS

Koncert venovaný profesorovi Jánovi Valachovi

22. septembra oslávil rodák z Hnúšťa a bývalý žiak Hudobnej školy v Tisovci Prof. Ján Valach svoje 90. –te narodeniny. ZUŠ Hnúšťa v spolupráci so ZUŠ Tisovec pripravili dva koncerty z jeho tvorby: 22.9.2015 v ZUŠ Hnúšťa a 1.10. (Medzinárodný deň hudby) v MsKS Tisovec. Ján Valach prešiel rôznymi zložitými životnými situáciami. Slovenský kultúrny život dlhé roky ignoroval jeho činnosť, nedoceňoval jeho záslužnú prácu za hranicami našej vlasti. Napriek tomu sa svojou vytrvalosťou, húževnatosťou, láskou k hudbe a vierou prepracoval k veľkosti človeka, ktorý zasvätil svoj všestranný talent šíreniu umeleckých hodnôt géniov minulosti i súčasnosti. Žije v belgických Antverpách, ale veľmi živo sa zaujíma o hudobné školstvo i hudobný život na Slovensku. Celoslovenskú vedomostnú súťaž v hudobnej náuke „Hnúšťanský akord“ podporuje od jej založenia – prvé ceny nesú jeho meno a sponzoruje ich

od roku 1998. „Rodičia mali len minimálne hudobné vzdelanie a znalosti. Maminka hrala trochu na husle, mala pekný altový hlas. Otecko bol samouk na harmónium a husle. Ale obaja mali hudobný cit a nadšenie, ktoré prenášali na svoje štyri deti. Dôležité pre náš

hudobný rozvoj bolo každodenné spievanie duchovných piesní celou rodinou – postupom rokov viac – až štvorhlasne... Veľký význam malo pre mňa a súrodencov, že na tisovskej hudobnej škole pôsobil Walter Brachtel, klavirista, čelista a teoretik, ktorý sa z Viedne presťahoval do Brezna za svojou slovenskou manželkou. Okrem sólovej literatúry som s ním mohol hrať aj niektoré klavírne koncerty na dvoch klavíroch, 4-ručné úpravy orchestrálnych diel, praktizovať hru z listu, osvojovať si základy harmónie...“ – zo spomienok Jána Valacha. Profesor Valach doposiaľ neúnavne pracuje, tvorí. Ako dirigent pracoval s 32 orchestrami, 42 zbormi, ako dirigent predviedol 199 diel svetovej hudobnej

literatúry. Z jeho tvorivého pera vyšlo 120 skladieb, viaceré boli odmenené cenami. Nespočetne krát účinkoval ako klavirista, organista. Pedagogicky pôsobil na vysokých školách a konzervatóriách doma i v zahraničí, na egyptskom konzervatóriu mal 50 študentov – organistov z celého sveta. V januári 2015 mu bola udelená „Cena prezidenta Slovenskej republiky“. Žije v Belgicku, ale srdcom je Slovák. Stále propagoval slovanskú i slovenskú hudbu v zahraničí. Našu národnú operu Krútnava od Eugena Suchoňa uviedol v Antverpách v spolupráci s významným slovenským režisérom Branislavom Kriškom (tisoivským rodákom). Na dvoch koncertoch sme uvideli symbolickú kyticu zloženú zo skladieb Jána Valacha. Na tisoivskom koncerte sa ku účinkujúcim zo ZUŠ Hnúšťa a Tisovec pridali aj členovia Mystic choir zo ZUŠ Rimavská Sobota. Veríme, že sme spoločne obohatili našich poslucháčov. Nahrávky oboch koncertov posielame do Belgicka ako špeciálne

blahoželanie k významnému jubileu. Ďakujeme pedagógom, ktorí pripravili žiakov: Mgr. Gabriele Füssyovej, Ľubomírovi Horváthovi, Dis.art., PaedDr. Jane Dobrockej, Mgr. Milanovi Matuchovi, Vojtechovi Oláhovi, Mgr. Ľubici Sabovej, Petrovi Majorošovi, Dis.art. za prezentáciu života i diela p. Valacha. Ďakujeme zamestnancom oddelenia kultúry a športu MsÚ Tisovec za spoluprácu. Pánovi primátorovi Tisovca Ing. Petrovi Mináčovi za sponzorský dar pre ZUŠ Tisovec.

Gabriela Füssyová ZUŠ Hnúšťa, Ľubica Sabová, ZUŠ Tisovec

OBADOVO OČKO

Jedná sa o jeden z méně výrazných vrchů u města Tisovec v pohorí Slovenské rudohorie. Tento vrch se, co se týče výšky (524m.n.m.), zrovna moc nemůže rovnat okolním velikanům, jako Hradová, Trístie a jiných. Ovšem co mu chybí do výšky, to mu vynahrazuje krásný kruhový výhled do všech světových stran, takže odtud spatříme například hlavní dominantu Tisovce, Hradovou (887 m.n.m.), Trístie (1121 m.n.m.), Čremošnou (749 m.n.m.) a mnoho jiných vrchů a hor. Jak se na Obadovo očko dostaneme? Až na samotný vrchol cesta nevede, ovšem lze se na něj dostat po okolních loukách, či polích, zejména ze západní (severní) strany, na které sejdeme vlevo od cesty, značené modrou turistickou

značkou, vedoucí z náměstí Vladimíra Clementisa do skiareálu Tisovec- Rejkovo, či sedla Babiná. Cesta je zpočátku stejná, jako když půjdeme na Hradovou, ovšem my následně neodbočíme doprava, ale půjdeme vlevo po hlavní cestě značenou již zmíněnou modrou turistickou značkou. Jakým způsobem přišlo Obadovo očko ke svému názvu zůstává záhadou, je několik variant, například, že se může jmenovat podle hmyzu jménem ovád, ovšem v minulosti mohlo dojít k menší změně, až z toho vznikl současný název. Ta druhá varianta je, že na tomto vrchu mohl stát klášter, takže název může být odvozen od představeného kláštera-opata a i zde mohlo postupně dojít k obměně názvu. A ta třetí varianta je, že zde v minulosti mělo být popraviště, takže možné

je tento název odvést i od popraviště, čili kata, kdo ví. Toto vše je ovšem jen spekulace- kde Obadovo očko opravdu přišlo k svému názvu, asi i nadále zůstane zahalené tajemstvím. A ještě jedna informace na závěr, od roku 2014 na Obadově očku stojí slovenský dvojklíž, který zde byl vztyčen z iniciativy turistického klubu- KST TO KOS Rimavská dolina. Zároveň děkuji za informace poskytnuté panem Dušanem Kojnokem z infocentra města Tisovec. Cením si toho, že byl ochoten a snažil se zjistit co nejvíce informací, co se týče toho, jak Obadovo očko přišlo ke svému názvu. Vít Mrhal, převzaté so súhlasom autora zo stránky: <http://www.turistika.cz/fotogalerie/113249/obadovo-ocko#1092283>

Príbehy z vojny: *Hviezda na kabáte*

Dňa 22. septembra 1941 nadobudla účinnosť vyhláška ministerstva vnútra o označovaní Židov. Podľa tohto nariadenia boli Židia povinní nosiť na ľavej strane svojho oblečenia žltú

židovskú hviezdu, ktorú si museli sami obstarat' od Ústredne Židov. Dlhoročný tisoivský lekár MUDr. Zoltán Karšai mal svoju ordináciu v centre mesta, v prenájatých prízemných priestoroch Kriškovo dom.

Ošetroval a staral sa o tisoivských občanov, hneď ako ukončil Nemeckú univerzitu v Prahe a klinickú prax vo Viedni. Promoval ako najmladší, 23-ročný lekár v Československu.

V roku 1934 sa v Tisovci oženil s Miriam Grünmannovou, pričom celá rodina bývala nad ordináciou, na poschodí spomínaného domu. Neskôr sa im narodili deti Judita a Janko. Za susedovcov v Kriškovom dome mali rodinu pána Hronca.

Jedného dňa prišiel doktor Karšai domov a najako šťastný oznámil, že mu predĺžili výnimku a môže ďalej pracovať. Potom smutný vytiahol a položil na stôl tri žlté hviezdy, aj keď boli štvorčlenná rodina. Pre najmladšieho Janka hviezdu nebola treba, lebo pre deti do 6 rokov platila výnimka. Ale staršia Judita, aj keď bola ešte dieťa, chápala už toto poníženie. Nie každý sa chcel kamarátiť s dievčaťom, ktoré musí nosiť na kabáte žltú hviezdu. Rodičia tomu rozumeli, a preto jej mamička hviezdu prišla čiastočne pod golier, aby ju tak nebolo vidno. Keď ju s takto prišitou hviezdou zbadal jeden prisluhovač režimu,

dostala zaucha a takmer jej odtrhol golier kabátu. Žiť sa však muselo, aj s hviezdou. Doktor Karšai pracoval a ošetroval nielen vo svojej ordinácii, ale neskôr aj v povstaleckej nemocnici, kde ošetroval partizánov a vojakov. Ale prišiel čas, keď rodina musela z Tisovca doslova ujsť. Vlakom sa dostali do Brezna a odtiaľ pokračovali

pešo smerom na Zvolen a do Hronseka. Keď po zložitom putovaní po horách, skrývajúci sa v opustených samotách, pivniciach, s malými deťmi, dorazili do Hronseka, zabúchali na dvere pána farára Pavla Hronca. Pán farár ich privítal ako svojich, veď jeho rodičia boli kedysi v Tisovci s Karšaiovcami susedia. Úkryt pre deti sa javil najlepšie u jeho rodičov vo Zvolenskej Slatine, kde teraz bývali. Bola to rozsiahla kúria, kde bolo dosť miesta. Lúčenie s deťmi bolo ťažké, ale nebolo iné východisko. Pani Katarína Hroncová doviezla deti vlakom do Zvolenskej Slatiny. V tom období bývala v kúrii aj farárova sestra Anna, vydatá Michalková, ktorá sa o deti od začiatku starala a všestranne sa im venovala. Aj pán farár tam mal svoje tri deti, s ktorými sa deti

Karšaiovcov rýchlo skamarátili. Ale ani tam to nebolo vždy bezpečné. Keď sa neskôr priblížil front, v kúrii si Nemci zriadili lazaret. Vedľa izby kde spávali deti, ležali ranení nemeckí vojaci, v neďalekej pekární si zriadili márnicu. Deti boli v relatívnom bezpečí, ale rodičom pán farár úkryt nemohol poskytnúť, pretože fara bola často navštevovaná. Keď nechceli ohroziť rodinu pána farára, museli sa zachraňovať sami. Mali doklady na falošné mená a boli len dvaja, preto sa rozhodli pre návrat do Tisovca. Vlakom sa dostali do blízkosti Pohronskej Polhory, ale pre poškodenú trať vlak nemohol ísť ďalej. Hľadali náhradnú dopravu a báli sa, aby ich niekto z cestujúcich nespoznal. Jedna cestujúca, slečna Milecová, ich však spoznala a potichu ich informovala, aby sa domov nevracali. Dozvedeli sa, že v Tisovci ich už hľadajú gardisti, ktorí poznali aj ich utajený a pripravený úkryt u Daxnerovcov

v Suchých doloch. Chýlilo sa k večeru a bolo treba bezpečne prenocovať. Doktor Karšai si však spomenul, že na Polhore pozná bezdetných manželov Smugalovcov, ktorí ich možno prichýlia. Nesklamali sa a táto rodina im zachránila život, keď ich schovala v zamurovanej pivnici. Neskôr, aby boli bližšie k deťom, sa im podaril presun až do okolia Detvy. Tu natrafili na skupinu sovietskych partizánov, kde určitý čas zostali. Doktor Karšai tam ošetroval partizánov a manželka tmočila. Za svoju pomoc dostal na jar 1945 od ruského veliteľa ponuku na povoz aj kočša, aby sa vybral za svojimi deťmi do Zvolenskej Slatiny. Vtedy to nevyšlo, lebo v okolí boli stále prestrelky a tak presun deťmi neriskovali. Podarilo sa im to až o týždeň a to už išli spolu aj s manželkou. Mladší Janko mamičku po tak dlhom čase ani nespoznal. A tak sa stalo, že Hroncovci zachránili životy i potomstvo Karšaiovcov. Vojna skončila, ale život už nikdy nebol taký ako predtým. Zostali len rany na duši a smutné spomienky. Karšaiovci sa z Tisovca odsťahovali, ich skutoční dobrodinci a záchrancovia po čase zomreli. Keď dozrel čas a prezident Slovenskej republiky chcel odovzdať vyznamenanie štátu Izrael „Spravodlivý medzi národmi“ záchrancom dvoch židovských deťmi, toto vyznamenanie prevzal známy hudobník Braňo Hronec, syn pána farára Pavla Hronca.

Podľa rozprávania, záznamov a fotografií Ing. Judity Gáborovej, rod. Karšaiovej spracoval Ing. Dušan Hutka. Fotografie: Rodina MUDr. Zoltána Karšai, Judita Karšaiová s hviezdou na kabáte, farár Pavol Hronec (1910 - 1973)

Jeseň

*Umiera leto. Krotko,
nečujne.*

*Jesenným dažďikom
ho oplakáva krajina.*

*Aj v nás, hlboko
kdesi v srdci,
s ním čosi zhasína.*

*Zelenú horu
prezlieka jeseň
do pestrofarebných
šiat.*

*Láka ju, vábi,
na trvanlivosť
nového rúcha
prisahá,
aby ju potom prvé
mrazy
povyžliekali donaha.*

*Len smreký, hrdé
mohykány lesa,
odolávajú zvodom
jesene.*

*Neprezliekajú sa a
ostávajú
večne zelené.*

14. september 2002

František Bábel

Tisovec dnes

Ako vyzerá naše mesto je spokojné, múdre život sa tu dá naplniť, alebo za svojou spokojnosťou treba cestovať, odchádzať z Tisovca? Je tu plno otázok, na ktoré si vieme, alebo chceme odpovedať, záleží to od nárokov, ktoré máme. Najst' životný štýl Tu v Tisovci, kde vrcholom by mala byť spokojnosť je zložitá, záleží od nárokov jednotlivých generácií. Tí mladší majú ambície na vysoký životný štandard, potrebujú však dobre platené pracovné príležitosti, ktorých je v Tisovci málo. Sloboda pohybu za pracovnými príležitosťami nahrádza to čo nemáme v Tisovci. Tisovec pri prekonávaní vývoja v Európe nebol výnimkou. Hospodárska kríza, ktorá vstúpila do našich životov od roku 2007 načrtla výrazné spoločenské pohyby nielen v Európe. Migrácia za pracovnými príležitosťami sa stala aj v Tisovci možnosťou dostať prácu. Ďalší vývoj hlavne v ekonomickej a hospodárskej sfére nám nedal vydýchnuť. Svoje chápadlá vystrčila dlhová kríza. Na Slovensku sa rozmohla hospodárska kriminalita, aféry s rozkrádaním peňazí si už veľmi nevšímame, prípad Váhovstavu sa utlmuje, predražené nákupy v zdravotníctve, čiže okrádanie štátu je tu dokázateľné. Je to pre bežných ľudí unavujúce, lebo v podstate to zaplatia občania zo svojich daní. **Súčasťou politiky je zodpovednosť a tá sa v tejto dobe vytráca.**

I napriek týmto turbulenciám sa zdvihla životná úroveň a zmenil sa životný štýl, kde je

hlavným motívom spotreba. Súčasťou súčasného životného štýlu je sloboda. Možnosť cestovania, vzdelania ochrana súkromného majetku, stali sa súčasťou európskej kultúry. Nie celkom sme úspešní aj v Tisovci s vysporiadaním problematiky u rómskej menšiny. Rozdiel kultúr je tu zjavný. Vysoké sociálne a finančné nároky tejto menšiny smerujú nielen k samosprávam ale aj k ostatným obyvateľom. Pociť zodpovednosti je tu veľmi nízky.

Aj Tisovec potrebuje vzory a autority. Septembrové slávnostné zastupiteľstvo V Tisovci ocenilo takýchto ľudí. MUDr. Milota Bindasová, Lýdia Svobodová a Laura Boháčiková sa takto zapísali do histórie Tisovca. Táto doba si vyžaduje autority hlavne v podnikaní, hospodárení, kultúre, športe. Základom je vzdelanie, skúsenosti a motivácia. To si však vyžaduje podmienky a na to v Tisovci zabúdame. Vzmáha sa tu chov dobytky, výroby z ovčieho a kravského mlieka si už našli trvalý odbyť. Rezervy máme v práci s mládežou, výchova a vedenie k športovému povedomiu a súťaživosti stojí nemalé peniaze to si v Tisovci neuvedomujeme, rodičia na všetko nestačia. Je to najlepšia investícia do našej budúcnosti. Radi oslavujeme minulosť, osobnosti Tisovca. Tu sa ukážu hostia poslanci občanom. Ďalšou príležitosťou sú Dni Mesta Tisovca, Rim. Pily. Zahraničným hosťom ukážeme svoje súčasné a historické

priority a potom sa po poslancoch a politikoch zľahne zem, a zase si tu žijeme s čakaním na problémy, ktoré istotne prídu, aby sme ich okomentovali a nie veľmi riešili.

Dianie vo svete sa nás raz dotkne Utečenecká kríza, ktorá pohltila Európu bude mať neskôr dopad aj na Slovensko. Prílev utečencov, ktorí hľadajú istoty, kde patrí sloboda, životná úroveň, možnosť vzdelávania, sociálny systém, bezpečnosť, voľnosť pohybu. To sú ich očakávania, ktoré budú vyžadovať od Európy, aby to dostali. Zodpovednosť za svoje konanie prenášajú na európskych politikov. Žiadajú: „Urobte nám doma poriadok a potom sa vrátite“. O integrácii do našej kultúry, ktorá je doménou v štátoch Európy veľmi nehovorila, chcú svoju kultúru, kde prioritou je Islam. Potrebujú uznanie a perspektívu, hlavne u mladých doma, kde zúria vojnové šarvátky to nie je možné, hľadajú to u nás. Dôležitým faktorom v tomto svete je potravinová bezpečnosť - panuje tam hlad. To u nás nepoznáme. Európa je hospodársky kolos, ale doteraz nedbala o svoju bezpečnosť a bezpečnosť občanov Európskej únie. Všetko však stojí peniaze, ktoré treba vyprodukovať prácou. Je to tiež súboj mocností o potravinové, surovinové a energetické zdroje. Toto všetko bude mať dopad i na Slovensko, potrebujeme múdrosť rozhodnutí, to je jasný odkaz pre budúcnosť a Tisovec sa vezie v tomto európskom vlaku. Vladimír Pašák

Tretí Európsky deň jazykov na SOŠ Tisovec

Pri príležitosti Dňa európskych jazykov sme si na SOŠ v Tisovci dnes – 25. septembra 2015 - vytvorili vlastnú Uličku jazykov. Putovaním po nej sme nahradili klasické vyučovanie zážitkovými formami vyučovania cudzích jazykov a aktivít na podporu jazykovej a kultúrnej rozmanitosti Európy. Žiaci jednotlivých tried vytvorili skupiny, ktoré prechádzali pomyselnou Uličkou jazykov a zúčastňovali sa rôznych aktivít spojených s kvízmi, súťažami, činnosťami a plnením úloh, ktoré boli odmeňované bonusmi v podobe bodov. V Uličke natrafili na sedem zastávok a sedem aktivít uvedených sloganom **Hovor so mnou aj:**

...o Európe na mape
...o cestovaní po Európe
...o hudbe a tanci v Európe
...o európskej literatúre a umení
...o európskych jazykoch a kultúre
...o tradičných európskych jedlách
...o štátnych symboloch európskych štátov

Uličku jazykov dopĺňali sprievodné akcie (Zahrajme sa pexeso - s dvojazyčnými kartami) pre tých, ktorí práve nesúťažili. Tento deň sme využili i na prezentáciu školy ako **Deň otvorených dverí** a privítali sme žiakov základných škôl z Tisovca (16) a Hnúšte (8), ktorých sa v rámci animačných

aktivít ujali žiaci študijného odboru Manažment regionálneho cestovného ruchu, sprevádzali ich po škole a zapojili ich do všetkých aktivít a súťaží.

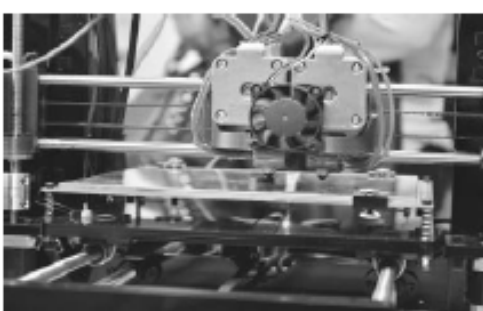
Posledná zastávka v Uličke jazykov bola spojená s prezentáciou 3D tlačiarne, vyhodnotením dňa, vyhlásením výsledkov súťaží a odovzdaním sladkých odmen. Víťazom dňa sa stali súťažiaci s názvom **B-BOYS CREW**, striebro si vybojovala skupina **Barbie a spol.** a bronz **RUDI TEAM**.

Snaženie deviatakov, ktoré bolo spontánne, príjemné a pre nich naozaj úspešné sme tiež vyhodnotili a ocenili sladkou odmenou. Prví skončili **MIMONI** (zo ZŠ v Hnúšti), ako druhí skončili **MEGA MOZGY** (chlapci zo ZŠ v Tisovci) a tretie boli **TISOVCANKY** (dievčatá zo ZŠ v Tisovci).

Priebeh celého dňa mapovali žiaci odboru Grafika digitálnych médií, ktorí už tradične zabezpečujú fotodokumentárny materiál pre školu i školské noviny na všetkých školských akciách.

Náš tretí Deň európskych jazykov sa vydaril. Zostáva zaželať si, aby sme rovnako úspešní ako v teórii boli i v každodennej praktickej oblasti jazykového a medzikultúrneho porozumenia.

PaedDr. Zora Kéryová

DEŇ AKO STVORENÝ NA PRECHÁDZKY

Školáci ešte nestihli zohrať stoličky vo svojich triedach a už mali voľný deň. Štátny sviatok 15.9. tohto roku pripadol na utorok. Aby mali o zábavu postarané, členovia Komisie kultúry a športu spolu s pracovníkmi oddelenia kultúry a športu a mnohými dobrovoľníkmi pripravili zaujímavú akciu **POZNAJ SVOJE MESTO – Veselé i vážne putovanie mestom Tisovec**. Mali „cestovatelia“ už na začiatku putovania dostali svoje cestovateľské pasy, do ktorých zbierali odtlačky pečiatok na jednotlivých stanovištiach, ktoré nebolo celkom jednoduché nájsť – dostali len indície, podľa ktorých ich mali hľadať. Ak sa im to

spolu s dospelákmi podarilo, mohli plniť jednotlivé pripravené úlohy – práca s loptou, poznávanie lekárničky, párovanie písmenok s obrázkami, pexeso, strelba na cieľ, puzzle kostola, postavenie najvyššej veže, vyčistenie malého rybníčka či vymaľovanie tisovského erbu a dospeláci ku každému stanovištu dostali texty, z ktorých sa čo-to dozvedeli o Rudolfovi Valentovi, Poľnej nemocnici, knižnici, o Vranom i Clementisovi, o SNP, o dejinách cirkvi, o Rimave i o bájnej Hradovej.

V cieľi – v záhrade Daxnerovho domu – dostali poslednú úlohu práve dospelí pútnici našim mestom – vyplniť pripravený „vedomostný“ test. A potom už odovzdali cestovateľské pasy do zlosovania o ceny. Keďže tých sme mali pripravených až-až, každý si odniesol niekoľko balíčkov s odmenami. A pripravené bolo aj občerstvenie. Hoci v noci miernie sprchlo, v utorok sa slniečko od rána usmievalo na všetkých, ktorí sa rozhodli venovať svoj voľný čas deťom. Myslím, že tí, čo prišli, boli nadmieru spokojní. Prechádzka mestom nebola náročná, všetci sa niečo nové dozvedeli o meste, v ktorom žijú. Tí čo neprišli, možno o

rok využijú takúto možnosť spoločne prežiť krásny deň v našom meste. A na záver ešte poďakovanie sponzorom a dobrovoľníkom: Mestské lesy Tisovec, Služby mesta Tisovec, Ekometal Tisovec, KST TO KOS Rim. Dolina, Potraviny MiniMix – S. Matiašová, členovia Komisie Kaš, pracovníci odd. Kaš, Janko Rosiar, Martin Moncol, Erik Pavlikovský, Mahuliena Štrbová, Jarmila Hoosová, študenti SOŠ Tisovec, Marko Kuvik, Radoslav Naď, Patrícia Cavarová, Dušan Kojnok, Pavel Blaho, Saskia Hrončeková, Ingrid Guzmová, Tamarka a Tereza Vrábľové, Anička Kochanová. Mirka Kojnoková

Tenisový turnaj štvorhier Tisovec 12.9.2015

Stalo sa od začiatku pravidlom, že okrem oficiálneho ročníka tenisového turnaja vo štvorhrách konaného v máji, sa uskutoční ešte jeden v septembri. Tento býva symbolickým vyvrcholením letnej tenisovej sezóny a svojou úrovňou za oficiálnym

nijako nezaostáva. V sobotu 12.9.2015 sa uskutočnil ďalší kvalitný turnaj za účasti hráčov z Tisovca a hráčov s osobitým vzťahom k Tisovcu z blízkeho i vzdialenejšieho okolia. Silná partia prišla z Hnúšte, boli tu hráči z Tornale, Hriňovej, z Popradu i Prešova. Na kurtach športového areálu Rudolfa Valenta sa 12 dvojíc rozdelilo do štyroch skupín a pokračovalo sa vyradovacími súbojmi. Prvenstvo si tentokrát vybojovala dvojica **Julo Mixtaj – Bračo**, ktorí prešli bez prehry celým turnajom. Na druhom mieste skončila dvojica **Jano Mixtaj – Tökoly**, tretiu priečku obsadili bratia **Michalkovci**. Hráči mali tradične pripravené občerstvenie s výborným kotlíkovým gulášom, *Remer*

na ktorom si všetci pochutili a ešte si aj pridali dupľu. Vďaka za jeho prípravu a zodpovedný prístup patrí majstrom kuchárom Kuchtovcom – Maťovi a Ičkovi. Správkyňa Ivetke Dianiskovej patrí poďakovanie za vytvorenie príjemného organizačného zázemia a prekvapenia v podobe chutných palacinek, ktoré spolu s pomocníkmi Zuzkou a Mirkou pripravovali priamo v areáli. Aj keď počasie zrúna strašilo, že budeme musieť preložiť termín turnaja, po vysušení ihrísk sa napokon rozjasnilo a príjemné slnené počasie vydržalo až do večera. Všetkým tenistom ďakujeme za ich aktívnu účasť a srdečne ich pozývame na VII. ročník v máji 2016

Tomáš Labanc, Ľubomír Husanica - Foto: Juraj

Najmladší taekwondista Timothy Aron de Buhr získal bronz v Snine!

Dňa 26.9.2015 sa konalo 3. kolo slovenskej ligy v taekwondo – Black tiger cup 2015 v Snine v kategórii zápas.

Tejto súťaže sa zúčastnil opäť náš najmladší člen tisovského taekwondo klubu Timothy Aron de Buhr. Na súťaži sa zápasilo o cenné umiestnenia okolo 140 pretekárov z 12 klubov a troch krajín: SR, Ukrajiny, Poľska. Timko sa stretol so súperom z Košíc, ktorému svojou bojovnosťou narobil značné problémy, ale

i napriek tomu sa mu nepodarilo prebojovať do finálového kola. Timko sa nakoniec umiestnil na krásnom 3. mieste a opäť získal nové skúsenosti a ešte väčšiu chuť do tréningu. V mene celého taekwondo klubu mu gratulujeme a prajeme v budúcnosti ešte veľa športových úspechov v tomto krásnom bojovom umení sebaobrany.

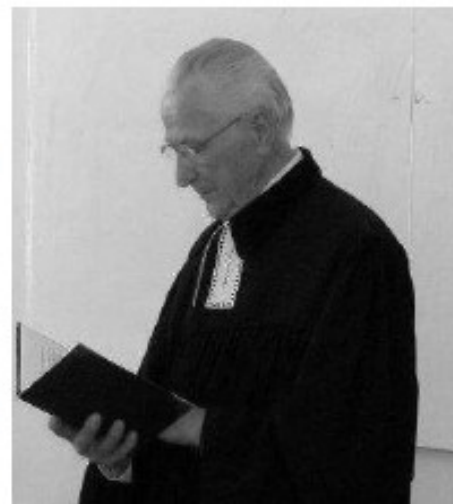
Zdroj: tkd hnusta

Jubilant Mgr. Mojmír Zúrik

2. októbra 2015 sa dožíva krásneho životného jubilea **Mgr. Mojmír Zúrik**, evanjelický farár, ktorý zanechal hlbokú duchovnú a mravnú stopu v Tisovci. Po maturite na Štátnom slovenskom gymnáziu v Tisovci v roku 1945 a po absolvovaní Evanjelickej teologickej fakulty pôsobil ako duchovný na rôznych postoch a rôznych miestach nášho kraja. Najviac v rodnom Tisovci, od roku 1977 do 1998. Jeho pôsobenie v Tisovci možno rozdeliť do dvoch etáp, ktoré boli určené spoločensko politickým systémom. Počas totality, keď aktivity cirkvi boli mimoriadne obmedzené a nežiadúce, si zachovával nádej, pevný postoj, akoby zbieral sily na slobodné obdobie, ktoré nastalo po Novembri 1989. Bol zvolený za poslanca mestského zastupiteľstva a už jeho dôstojná prítomnosť a prirodzená

autorita "umravňovali" horúce hlavy poslancov. Zohral kľúčovú úlohu pri založení evanjelického gymnázia, kde pôsobil ako duchovný správca, ako aktívny organizátor rekonštrukcie budovy, výborný hosť amerických učiteľov i misionárov, ktorí prišli do Tisovca. Bol duchovnou, morálnou i mravnou autoritou pri budovaní školy i v pôsobení v mestskej komunite. Momentálne žije spolu s manželkou v Bratislave v susedstve svojej staršej dcéry. Prajeme mu hojnosť Božieho požehnania slovami proroka Izaiáša: "Ja som až do vašej staroby ten istý, až do šedin vás budem nosiť. Ja som učinil, ja i dvíham, ja poniesiem i zachránim." Zároveň mu prajeme to najvzácnejšie, a to pokojné dni v kruhu svojej milujúcej rodiny.

DEZEN
NARODENINOVÝ ŽUR

Pri príležitosti 30. Výročia založenia hud. skupiny DEZEN a 15. Výročia pôsobenia hud. skupiny ASPEKT.

31.10.2015 20:00 hod
Spoločenská sála MsKS Tisovec

Učinkujú:
DEZEN, ASPEKT,
SLOVENSKÁ KORUNA, ZERO POINT

Halloweenské masky sú vítané

Vstupné: 5 € (z toho 4 € konzumné)

Predpredaj - MsKS Tisovec

INZERCIA

Predám 2-izbový byt na Štefánikovej ulici č.955, 7.poschodie. Rekonštruovaný – nová elektroinštalácia, stierky, murované jadro, plastové okná, dlažba (kuchyňa, chodba), plávajúca podlaha (izby). Balkón, pivnica. Cena 12 700€.

Kontakt – 0919360754

Predám 2-izbový byt v bytovom dome - Štefánikova 955 na 5. poschodí. Cena dohodou

Kontakt: 0915824387

Predám 3- izbový byt s balkónom na Francisciho ulici 806. Byt je po rekonštrukcii. Cena dohodou.

Kontakt: 0902375684

Na predaj priestor, čiastočne zrekonštruovaný, 4-izbový byt s balkónom, loggiou a špajzou, v Tisovci, na 1. poschodí (zo 4) bytového domu s výtahom, ul. Daxnerova, celková výmera 76 m².

Kontakt: 0910922775

Výhodne predám súpravu svietidiel- stropný luster (tvar tulipánu modrej farby), stojanovú lampu, stojan na kvety modrej farby a steper na cvičenie. Cena dohodou.

Kontakt: 0908960555

Predám 1- izbový byt v osobnom vlastníctve. Byt sa nachádza na prízemí na Daxnerovej ulici č. 1082. Cena dohodou

Kontakt: 0948103916

Predám vysokokvalitný včelí med. Je vhodný pre cukrovkárov a srdciarov pre nízky obsah sacharózy – do 0,6 %, cena je 6 € - 1 kg.

Kontakt: 0918598621

Predám 3- izbový byt s balkónom v osobnom vlastníctve v Tisovci. Byt je v pôvodnom stave, nachádza sa v tehlovej bytovke na 3. poschodí.

Kontakt: 0903287370

Kino pod Hradovou pripravuje v októbri:

6.10. Dom kúziel

Animovaná rozprávka, 85 min., MP, vst.: 2,- deti: 1,-€

13.10. Klub bitkárov

Dráma, 139 min., MP 15, vst.: 2, deti: 1,-€

20.10. Chrobáčikovia

Animovaná komédia, 80 min., MP, vst.: 2, deti: 1,-€

27.10. Ovečka Shaun

Animovaná komédia, 90 min., MP, vst.: 2,- deti: 1,-€

Premietame v kinosále MsKS Tisovec o 17:00